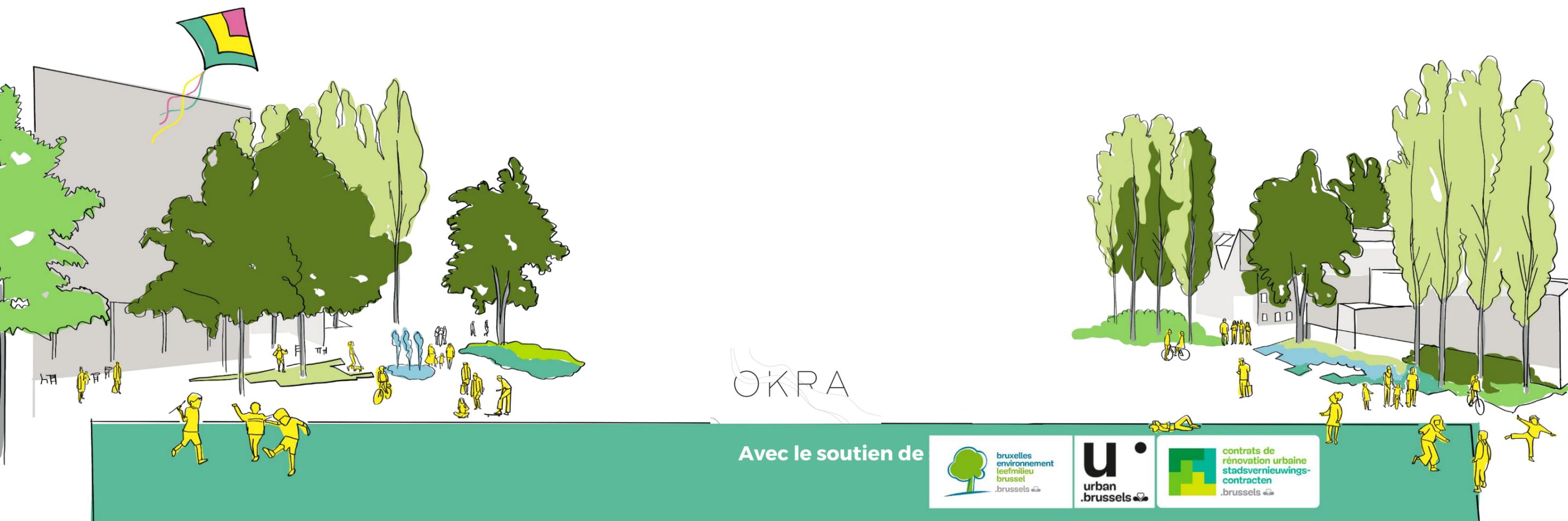

PARC DE LA SENNETTE – KLEINE ZENNEPARK

Secteur Liverpool –Megissiers

Sector Liverpool - Zeemtouwers

27/08/2021

OKRA

Avec le soutien de

Contexte:

L'atelier s'est déroulé le 27/8 de 15h00 à 18h00 à la rue du chimiste 37. Il a rassemblé une vingtaine de personnes, parmi lesquelles quelques habitants et des associations du quartier.

L'atelier se focalisait sur le secteur Liverpool-Mégissier.

Il avait pour objectif de:

- Écouter les besoins spécifiques des habitants et associations relatifs à ces espaces
- Collecter des retours des citoyens sur des propositions d'aménagement
- Collecter des suggestions d'amélioration en mettant en valeur l'expertise d'usage des citoyens et des associations

Context:

De workshop vond plaats op 27/8 om 18u00 in de Scheikundigestraat 37. Er waren ongeveer 20 personen, onder wie enkele bewoners en vertegenwoordigers van buurtverenigingen.

De focus van de workshop lag op de sector Liverpool-Zeemtouwers.

De doelstellingen waren:

- Luisteren naar de specifieke behoeften van de bewoners en de verenigingen over deze ruimtes.
- Reacties van de burgers over de voorstellen voor de inrichting verzamelen.
- Voorstellen voor verbetering verzamelen om de gebruikerservaringen van de burgers en verenigingen te benutten.

Lors de cet atelier, 3 scénarios ont été présentés et discutés avec les participants. À l'issue de ce travail collectif l'équipe va travailler à une 4e proposition qui, nourrie de ce travail collectif, essaiera de proposer une synthèse qui tienne compte à maxima des remarques et des suggestions émergées.

Cette nouvelle proposition sera présentée et discutée le 13/9, à 18h30 lors d'une réunion citoyenne qui aura lieu à la Rue de Manchester, 7.

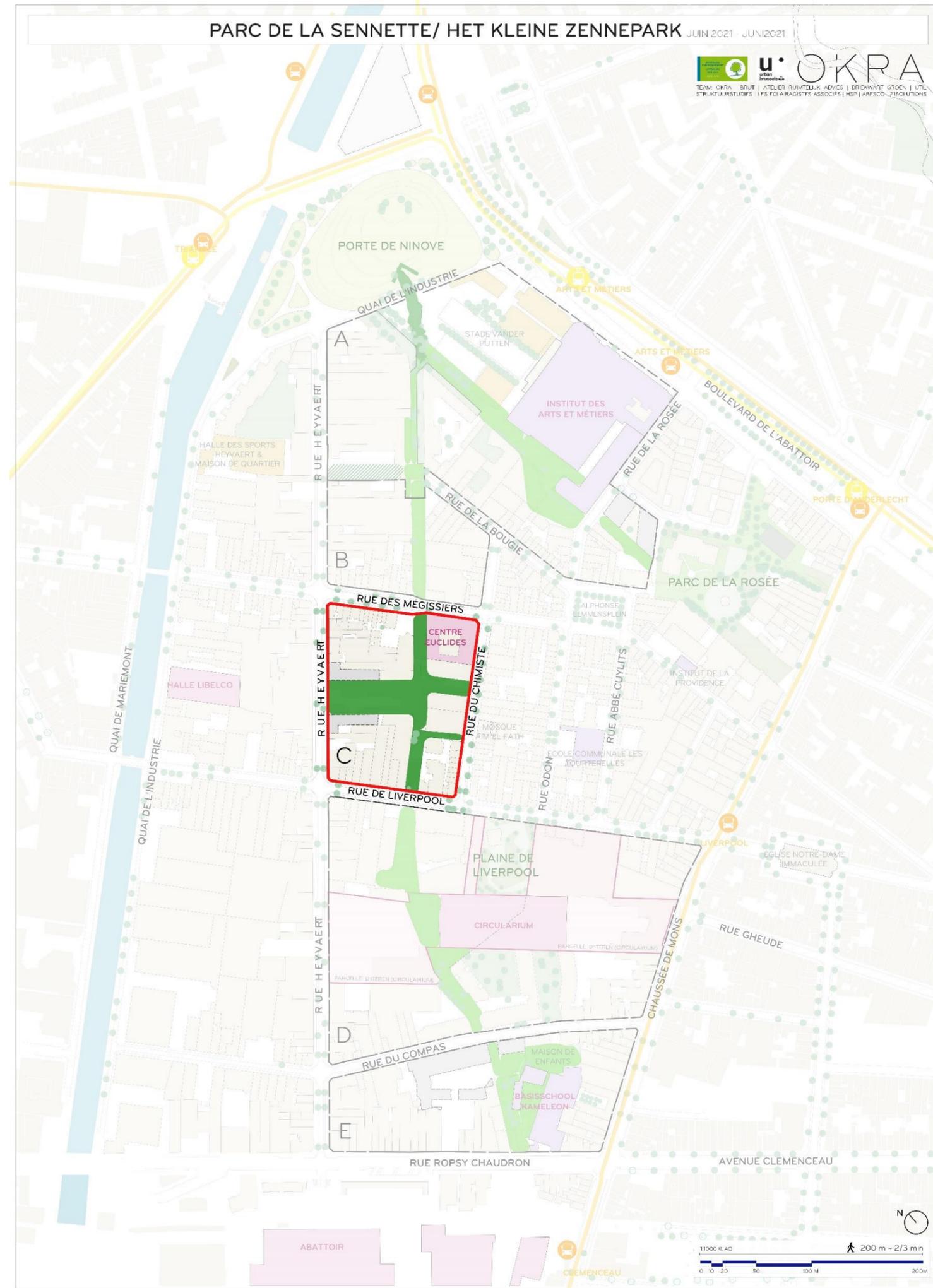
Tijdens de workshop werden 3 scenario's gepresenteerd en besproken met de deelnemers. Na deze collectieve denkoefening zal het team een vierde voorstel uitwerken gebaseerd op de input van dit collectieve werk om te komen tot een synthese die maximaal rekening houdt met de voorstellen en opmerkingen.

Dit nieuwe voorstel wordt gepresenteerd en besproken op 13/9 om 18u30 tijdens een bijeenkomst in de Manchesterstraat 7.

CADRE ET PÉRIMÈTRE DE L'ATELIER

KADER EN WERKINGSSFEER VAN DE WORKSHOP

Pour l'élaboration de ces 3 scénarios l'équipe s'est servi des données issues du diagnostic, des rencontres bilatérales menées avec le secteur associatif et aussi des multiples et riches informations collectées lors de l'atelier citoyen multithématique qui a eu lieu le 1/7 (dont le compte rendu se trouve ici).

Dans les pages suivantes vous trouverez une synthèse des échanges avec les citoyens qui ont réagi à ces 3 propositions.

Voor de uitwerking van deze 3 scenario's gebruikte het team de gegevens van de diagnose, de bilaterale ontmoetingen met de verenigingssector en de vele interessante inlichtingen die werden verzameld tijdens de multithematische workshop van 1/7 (waarvan hierbij een verslag).

Op de volgende pagina's staat een synthese van de uitwisselingen met de burgers die hebben gereageerd op deze 3 voorstellen.

Légende / Legende

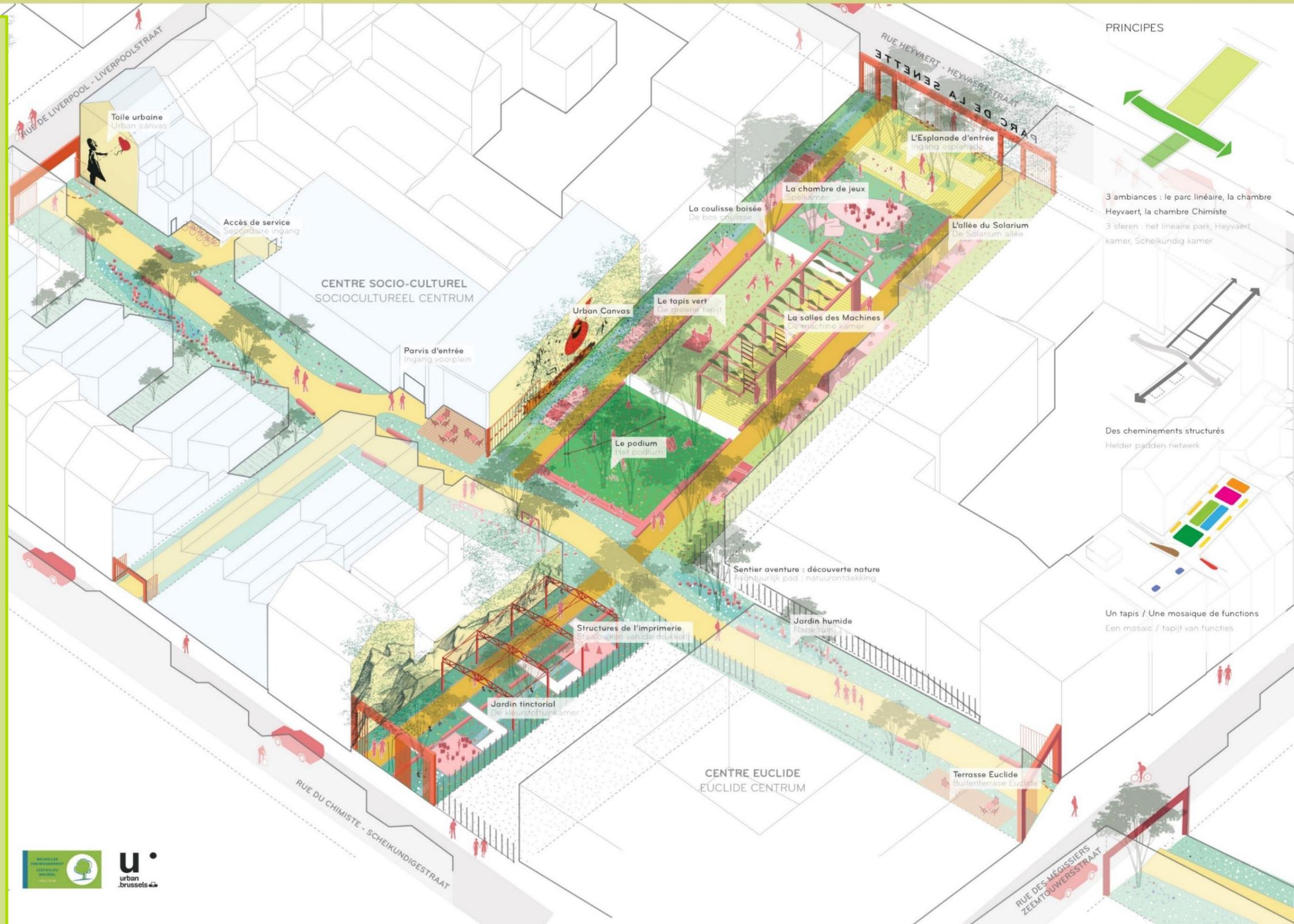
- +** les points positifs de ce scenario /
positieve punten van dit scenario
- les points négatifs de ce scenario /
negatieve punten van dit scenario
- ...** les suggestions d'amélioration /
suggesties voor verbetering

IDEE 1 : LES CHAMBRES - DE KAMERS

Le premier scénario 'Les Chambres' propose une composition de l'espace qui se base et s'inspire des tracés des bâtiments, murs et structures existantes. Une série d'espaces distincts sont créés, chacun accueillant une fonction spécifique et formant ainsi une mosaïque d'ambiances contrastées. Des éléments construits existants seraient conservés et intégrés dans le parc pour différents usages : murs formant banquettes ou supports de jeux, poteaux et poutres définissant une salle des Machines ludique ou sportive. Les chemins forment une trame encadrant les différentes chambres.

Het eerste scenario, 'De Kamers', stelt een compositie van ruimte voor die geïnspireerd is door de indeling van bestaande gebouwen, muren en structuren. Er wordt een reeks verschillende ruimten gecreëerd, die elk een specifieke functie hebben en zo een mozaïek van contrasterende sferen vormen. Delen van de bestaande bouwelementen zouden behouden blijven en in het park worden geïntegreerd voor verschillende gebruiksdoeleinden: muren die banken of spelelementen vormen, palen en balken die een speel- of sportmachineruimte afbakenen. De paden vormen een raster dat de verschillende kamers omlijst.

- L'espace vide du podium et des pelouses: cela laisse de la liberté, et de la possibilité d'appropriation des espaces
- Avoir des arceaux vélos sur le tracé, cela permet de laisser son vélo et poursuivre la promenade
- La salle des machines est un espace offrant un lieu attrayant pour les jeunes
- La fresque c'est une très belle idée, mais il faudra qu'elle soit faite de manière participative (impliquer les associations)

- L'espace de jeu pour les petits est trop proche de l'entrée (danger de sortie)
- Street workout:
  - ils gênent des rassemblements d'hommes. Prévoir de petits emplacements (2-3 outils max) et dans des emplacements plus discrets (pas en haut d'un podium p.ex)
  - Prévoir quelques outils près des emplacements de jeux pour les plus petits
  - Le street workout étant un sport pour les ados et adultes il est préférable de séparer clairement l'aire de sports de l'aire de jeux des plus petits qui doit être plus sécurisée.
- Vélos:
  - les chemins tout droits invitent à aller vite à vélo (casser la longueur)
  - Mélanger cyclistes et piétons c'est dangereux, prévoir de la signalétique
  - Faire attention à la distance entre les arbres et le bâtis. Ne pas mettre trop d'arbres près des bâtiments
  - Bien programmer les limites du parc pour ne pas laisser d'espaces vides : installer des solariums, loung etc.
  - NOTE : au sujet des cyclistes, il n'est pas prévu de faire que le parc devienne un itinéraire cyclable en tant que tel, mais il sera possible de circuler à basse vitesse dans le parc. Cela doit rester un espace piétonnier.

- Amener de la vie, faire du lien avec la zone productive, laisser visible des vitrines, prévoir des terrasses, etc.
- Chemin: avoir de la diversité tout au long du chemin (arbres, fruitiers, fleurs, etc.)
- Installer un auvent pour jouer de la musique, être abrité, ...
- Installer des fontaines et des jeux d'eau
- Associer le jardin tinctorial à un petit potager et à un jardin d'épices
- Installer un "espace barbecue" ou cuisine extérieur pour faciliter l'appropriation par les gens du quartier
- Multiplier les petits espaces de sports et de fitness plutôt que de les concentrer en une structure ou un espace
- Prévoir des tables pour jouer (échec, cartes, etc)
- Prévoir des panneaux pédagogiques (jardin tinctoriel et histoires du quartier, p.ex)
- Penser aux femmes au niveau des sports proposés (cours de yoga, etc)
- Prévoir une promenade de santé pour tous les âges réaliser un jardin d'acclimatation où les enfants peuvent expérimenter des choses
- (par ex. faire un potager, s'occuper d'animaux, etc.

- De lege ruimte van het podium en de grasvelden: dat geeft vrijheid en de mogelijkheid om de ruimte zelf in te vullen.
- De fietsrekken op het tracé, waardoor je je fiets kan wegzetten en verder wandelen.
- De machinezaal biedt een aantrekkelijke plek voor jongeren.
- De muurschildering is een heel mooi idee, maar moet op een participatieve manier worden gemaakt (met betrokkenheid van de verenigingen).

- De speelruimte is te dicht bij de ingang (gevaar van naar buiten lopen)
- Street workout:
  - Deze trekken groepen mannen aan. Kleinere aantallen (max. 2-3 toestellen) en op een meer discrete plaats (bv. niet op een podium)
  - Enkele toestellen neerzetten bij de speeltoestellen voor kinderen
  - Street workout is een sport voor jongeren en volwassenen: de sportzone moet duidelijk onderscheiden zijn van de speelzone voor kinderen, die beter beveiligd moet worden.
- Fietsen:
  - De rechte fietspaden nodigen uit om snel te fietsen (paden in de lengte doorknippen).
  - Gevaar om fietsers en wandelaars te mixen, borden plaatsen.
  - Let op de afstand tussen de bomen en de gebouwen. De bomen niet te dicht bij de gebouwen zetten.
  - Ook de randen van het park goed programmeren zodat er geen ruimte ongebruikt blijft, bv. met een zonneweide of lounge.
  - OPM: het is niet de bedoeling dat het park een fietspad wordt, maar het zal mogelijk zijn om op lage snelheid door het park te fietsen. Het moet een voetgangerszone blijven.

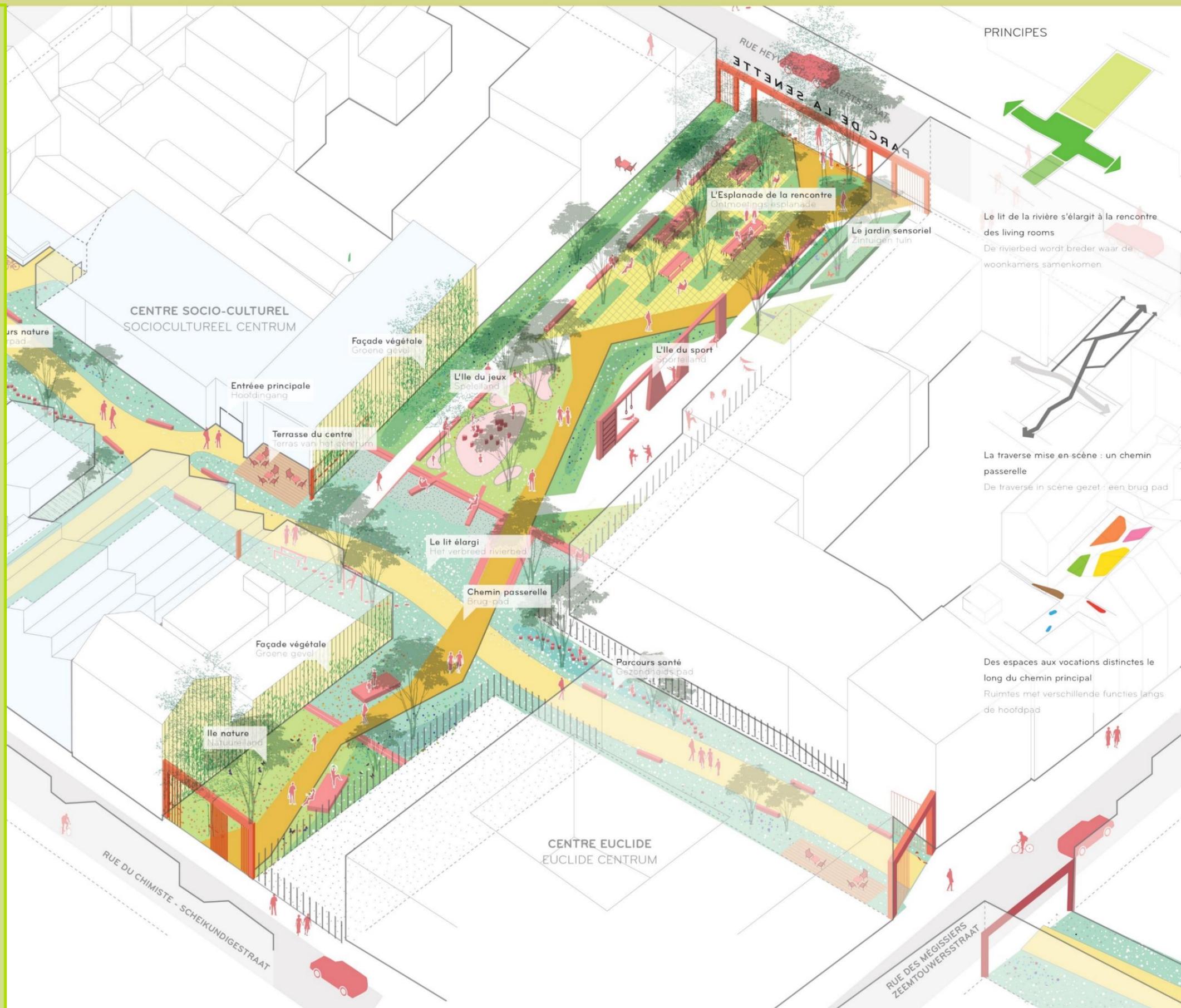

- Leven in het park brengen, verbinding maken met de productieve zone, vitrines zichtbaar laten, terrassen voorzien, enz.
- Traject: diversiteit aanbrengen langs het traject (bomen, fruitbomen, bloemen, enz.).
- Een luifel plaatsen om muziek te spelen of bescherming te hebben.
- Waterfonteinen en waterspelletjes installeren.
- De kleurentuin verbinden aan een kleine moestuin en kruidentuin.
- Een barbecue of buitenkeuken installeren voor de mensen in de wijk.
- Meerdere kleine sport- en fitnesszones in plaats van alles op één plek of in één structuur te concentreren.
- Speeltafels voorzien (om te schaken of kaarten, enz.).
- Educatieve borden aanbrengen (bv. over de kleurentuin of met verhalen uit de buurt).
- Ook denken aan vrouwen bij de aangeboden sporten (bv. yogacursussen).
- Een gezondheidswandeling voor alle leeftijden aanleggen.
- Een attractiepark inrichten waar kinderen kunnen experimenteren (bv. een moestuin aanleggen, dieren verzorgen).

IDEE 2 : LE CHEMIN DE TRAVERSE - HET DOORSTEEK PAD

Le deuxième scénario 'Chemin de traverse' met en scène un cheminement principal Est-Ouest. Le chemin est volontairement dessiné pour générer des surprises en offrant différentes perspectives sur son trajet. Il permet de cheminer d'un espace à l'autre et ainsi de relier les différentes zones aux vocations distinctes : un jardin sensoriel accueillant le public depuis la rue Heyvaert, une esplanade de la rencontre, une île des sports, une île du jeu, le lit de la Senne disparue élargit et enfin un espace de nature au contact de la rue du Chimiste.

Het tweede scenario "Doorsteekpad" vormt een hoofdroute van het oosten naar het westen. Het pad is opzettelijk zo ontworpen dat het voor verrassingen zorgt door onderweg verschillende perspectieven te bieden. Het maakt het mogelijk om van de ene ruimte naar de andere te gaan en zo de verschillende zones met verschillende roepingen met elkaar te verbinden: een zintuiglijke tuin die het publiek ontvangt vanaf de Heyvaertstraat, een esplanade voor ontmoetingen, een sporteiland, een speeleiland, de verbrede bedding van de verdwijnende Zenne en ten slotte een ruimte van natuur in contact met de Scheikundigestraat

- La végétalisation des façades aveugles
- Tables de grande dimension, adaptée au pic-nique et point barbecue
- La place donnée à la rencontre
- Facilité d'accès aux PMR
- Ouverture et grande visibilité: est-ce adapté à tout le monde?
- Espaces thématiques séparés et différents
- La dissociation entre le sport et la rencontre
- Le Jardin sensoriel, pédagogique
- Le parcours santé est bien situé car pas trop visible par tout le monde notamment pour les femmes.
- Côté rue du Chimiste, c'est bien d'avoir moins de circulation dans un espace de pause et plus végétal.

- Aire de pic-nique: trop grande et pas en connexion avec les bâtiments adjacents (attention contrôle social) → mieux proportionner les espaces
- Sports:
  - Cela prend trop de place et les activités sportives sont concentrés toutes au même endroit mais plutôt faire plusieurs petites îles.
  - Ne pas mettre l'aire de sport sur une partie éventuellement ouverte la nuit pour éviter le bruit trop tard dans la soirée.
  - Fort proche des logements, attention nuisances
  - Fort genré, laisser plus de place à des sports pour filles
- L'espace est fort rempli : laisser plus de vide, espace libre de programmes, une grande pelouse?
- Esplanade: trop minérale
- Du côté de la rue Heyvaert, les aménagements doivent empêcher que les enfants puissent trop facilement aller vers la rue car il y a trop de camions.
- Le jardin sensoriel devrait être mis plus à l'intérieur du parc.
- Il n'est pas nécessaire d'avoir une double circulation.

- Installer la plaine de jeux du côté le plus ensoleillé
- Prévoir de la place pour des jeux types : pétanque, bowling espagnol
- Avoir plus de zones de calme pour s'asseoir librement
- Grader des espaces libres d'affectation
- Prévoir un potager associatif
- Installer des toilettes publiques
- Avoir un parcours santé fitness le long du chemin linéaire (ligne traversante du parc?)
- Prévoir des panneaux pédagogiques (agroforesterie, jardin sensoriel, passée industriel etc.)
- Laisser des zones en friches, place à la biodiversité
- Prévoir un espace couvert
- Prévoir un jardin d'éveil et des petites assises
- Impliquer les associations et enfants du quartier à la construction d'une partie du mobilier ou de la fresque
- Fresque:
  - Réaliser la fresque avec les associations et habitants du quartier, Imaginer une fresque évolutive p.ex
  - À la place de la fresque il peut également y avoir des plantes grimpantes

- Beplanting van blinde gevels.
- Grote tafels die geschikt zijn om te picknicken en barbecueën.
- Plaats voor ontmoeting.
- Goed toegankelijk voor mensen die slecht ter been zijn.
- Openheid en zichtbaarheid: is dit voor iedereen geschikt?
- Gescheiden en onderscheiden themaruimtes.
- Loskoppeling van sport en ontmoeting.
- De zintuiglijke, pedagogische tuin.
- Het gezondheidsparcours is goed gelegen, want het is niet voor iedereen zichtbaar, vooral van belang voor vrouwen.
- Aan de kant van de Scheikundigestraat is het goed om minder verkeer te hebben in een rustige zone met meer groen.

- Picknickzone is te groot en staat niet in verbinding met de nabijgelegen gebouwen (let op voor sociale controle) → de ruimtes beter indelen
- Sport:
  - Neemt te veel plaats in beslag en de sportactiviteiten zijn allemaal op dezelfde plek geconcentreerd, beter verdelen in clusters.
  - De sportzone niet voorzien in een deel dat 's nachts open blijft om geluidsoverlast in de avond te vermijden.
  - Heel dicht bij woningen, let op voor geluidshinder.
  - Sterk gendergericht, meer plaats voor sport voor meisjes.
- De ruimte is nogal vol: meer plekken leeg laten, ruimtes zonder programma, een groot grasveld?
- Esplanade: te veel verhard
- Aan de kant van de Heyvaertstraat moet de inrichting verhinderen dat de kinderen te gemakkelijk op straat kunnen, want er zijn te veel vrachtwagens.
- De zintuiglijke tuin moet meer in het midden van het park liggen.
- Het is niet nodig om twee paden te hebben.

- Het speelplein aanleggen aan de zonnkant.
- Plaats voorzien voor typische spellen, zoals petanque of kubb.
- Rustige plekjes aanleggen waar iedereen kan gaan zitten.
- Ruimtes voorzien zonder bestemming.
- Een gemeenschappelijke moestuin aanleggen.
- Openbare toiletten installeren.
- Een fitnessparcours aanleggen langs de rechte weg (dwars door het park?)
- Educatieve borden voorzien (over land- en bosbouw, de zintuiglijke tuin, het industrieel verleden, enz.).
- Zones braak laten liggen waar plaats is voor biodiversiteit.
- Een overdekte ruimte voorzien.
- Een kleutertuin en kleine stoeltjes voorzien.
- Verenigingen en kinderen uit de buurt betrekken bij het bouwen van een deel van het meubilair of de muurschildering.
- Muurschildering:
  - Een muurschildering maken met verenigingen en bewoners uit de buurt, bv. een evolutieve muurschildering
  - In plaats van een muurschildering kunnen ook klimplanten worden aangebracht.

IDEE 3 : LES ILES / LA DALLE PERCÉE - DE EILANDEN / DE GEPERFOREERDE PLAAT

Le troisième scénario "Les îles ou la dalle perforée" forme un espace plus informel, librement appropriable et mettant en scène la déconstruction et la déminéralisation du quartier et de l'espace du parc. Des éléments de structure existants sont en partie conservés, transformés et intégrés comme éléments ludiques ou romantiques (les reliques ludiques). Un réseau de plateformes découpées dans les sols de béton en place forment une série de sous-espaces plus intimes aux vocations distinctes. Au cœur de la traverse, un vallon est dégagé et offre des espaces de séjour, d'aventure et de jeux informels, libres d'interprétation et d'appropriation pour tous et fait le lien avec le lit de la Sennette.

Het derde scenario "De eilanden of de geperforeerde plaat" vormt een meer informele ruimte, die vrijelijk kan worden toegeëigend en die de deconstructie en de demineralisatie van de wijk en de parkruimte encenseert. Bestaande structurele elementen worden gedeeltelijk behouden, omgevormd en geïntegreerd als speelse of romantische elementen (speelse relikwieën). Een netwerk van platforms die in de bestaande betonnen vloeren zijn uitgesneden, vormen een reeks intiemere ruimten met verschillende functies. In het hart van de traverse wordt een dal vrijgemaakt dat ruimte biedt voor informeel verblijf, avontuur en spel, vrij te interpreteren en toe te eigenen door iedereen, en dat de link legt met de bedding van de Sennette.

- Espace plus informel et organique, cela laisse la possibilité de s'approprier les espaces
- Les jeunes qui aiment le ballon s'y retrouvent
- Fresque libre, Mur à graffiti
- Stepping zone: c'est bien pour la créativité des enfants
- Chouette le parkour labyrinthe pour les enfants
- Plus d'activité le long de la traverse, plus accessible

- Trop minérale. Chercher l'équilibre minéral/ végétal
- Trop chargé
- Manque de relief et de point de vue
- Trop fragmenté
- Le chemin principal est trop linéaire, ennuyeux
- Espace pas assez défini
- Manque d'équipements dans le vallon
- Les dalles semblent dangereuses pour les plus petits
- Absence de connection entre les surfaces productives et le parc.
- Préserver les arbres qui sont déjà là.

NOTE: Il y a très peu d'arbres en place aujourd'hui : un jardinet dans le patio de l'ancienne imprimerie qui sera dût à maintenir avec les travaux des bâtiments...

- Zone parents le long du chemin principale, assise avec vue sur les espaces de jeu
- Éloigner l'espace de jeu pour les petits de la Rue Heyvart
- Prévoir des transats en bois
- Prévoir des tables de pique-niques
- Mixer les différents âges, prévoir des espaces qui invitent à se mélanger
- Prévoir des Jardins d'autocueillette: aromatiques, épices, etc.
- Installer une boîte à livres
- Limiter le côté déstructuré sur une seule partie
- Rajouter des équipements le long du chemin principal (partie linéaire)
- Rendre plus visible la transition entre les trajets
- Ouvrir l'espace
- Arbre fruitier. Proposition de faire une guildes pour associer des plantes qui interagissent et s'entraident, créant un écosystème stable et durable.

- Meer informele en organische ruimte, die mogelijkheid biedt om de ruimte zelf in te vullen.
- Jongeren die graag met een bal spelen zullen hier hun gading vinden.
- Vrije schildermuur, graffitimuur.
- Stepping zone: goed voor de creativiteit van kinderen.
- Het doolhof voor kinderen is ook leuk.
- Meer activiteiten langs het pad, meer toegankelijk.

- Te veel verhard, meer evenwicht zoeken tussen verhard en onverhard.
- Te vol.
- Gebrek aan reliëf en uitzichtpunten.
- Te gefragmenteerd.
- De hoofdweg is te recht, saai.
- Ruimte onvoldoende gedefinieerd.
- Geen voorzieningen in de vallei.
- De platforms lijken gevaarlijk voor kleine kinderen.
- Geen verbinding tussen de productieve ruimtes en het park.
- Bestaande bomen behouden.

OPM: Er zijn momenteel heel weinig bomen, alleen een tuintje in de patio van de oude drukkerij dat moeilijk behouden kan blijven met de werken aan de gebouwen ...

- Ouderzone langs de hoofdweg, zitplaatsen met zicht op de speeltuin.
- De speelzone voor kinderen verder weg van de Heyvaertstraat plaatsen.
- Houten strandstoelen voorzien.
- Picknicktafels installeren.
- Leeftijdsgroepen mengen, ruimtes voorzien die uitnodigen tot onderling contact.
- Zelfpluktuinen aanleggen, bv. met kruiden of aromatische planten.
- Een boekenkastje installeren.
- Het ongestructureerde gedeelte aan één kant beperken.
- Bijkomende voorzieningen plaatsen langs de hoofdweg (in het lineaire deel).
- De overgang tussen trajecten zichtbaarder maken.
- De ruimte opentrekken.
- Fruitbomen. Voorstel om gildes te maken van planten die elkaar ondersteunen, zodat een stabiel en duurzaam ecosysteem ontstaat.

Autres suggestions transversales

- Prévoir des chantiers collaboratifs
- Avoir des gardiens de parc de quartier, des personnes de confiance qui connaissent le quartier
- Prévoir suffisamment de poubelles
  - Travailler avec des éducateurs de rue
- Prêter attention à la visibilité: buissons, lumières etc.

Andere algemene suggesties

- Gezamenlijke bouwwerven
- Lokale parkwachters, vertrouwenspersonen die de wijk kennen
- Voldoende vuilnisbakken
- Samenwerken met straathoekwerkers
- Aandacht hebben voor zichtbaarheid: struiken, verlichting, enz.

Mood Board

Dans le slide suivant, nous avons collecté les avis des citoyens sur une série d'images d'inspiration. Qui ont été soumises à l'avis des riverains.

Op de volgende slide verzamelden we de meningen van bewoners over enkele beelden die inspiratie bieden ...

Légende / Legende

Les inspirations que j'aime/ Deze inspiratie spreekt me aan.

Les inspirations que je n'aime pas/ Deze inspiratie spreekt me niet aan.

MOOD BOARD

JEUX ET SPORT SPEL & SPORT

TABLES D'ÉCHECS
SCHAAKTAFELS

GYM | FITNESS

JEUX DE BOULES

TABLEAU DE SOL
KRIJG VLOER

JEUX NATURE
NATUURLIJK SPELEN

SKATE

PING PONG | TAFELTENNIS

AIRES DE JEUX CRÉATIVES
CRÉATIVES SPELPLEKKEN

AIRES SPORTIVES COMBINÉES
GECOMBINEERDE SPORTPLEKKEN

SURFACE DE JEUX LIBRE
SPELSOPPERVLAKTE

ESCALADE | KLIMMUUR

COMMUNAUTÉ SAMENZIJN

AMPHITHEATRE
AMFITHEATER

SALLE DE LECTURE
LECTURE SALON

POTAGERS / JARDINS DE SENTEURS
GROENTE/KRUIDEN TUIJEN

PERGOLAS

TABLES | TAFELS

CUISINES COLLECTIVES
BUITEN REUKENS

ATMOSPHÈRE VÉGÉTALE GROENE SFEER

PRAIRIE | GRAS

FOSSÉS HUMIDES | WADDI'S

SOUS-BOIS | STRUWEL

FAÇADES VÉGÉTALES | GROENGEVELS

L'EAU WATER

BRUMISATEURS | MIST

JETS

MIRROIR D'EAU | WATER SPIEGEL

JEUX D'EAU | WATER SPEL

MATÉRIAUX MATERIALEN

CHEMINEMENTS MODULAIRES
MODULAIRE PADEN

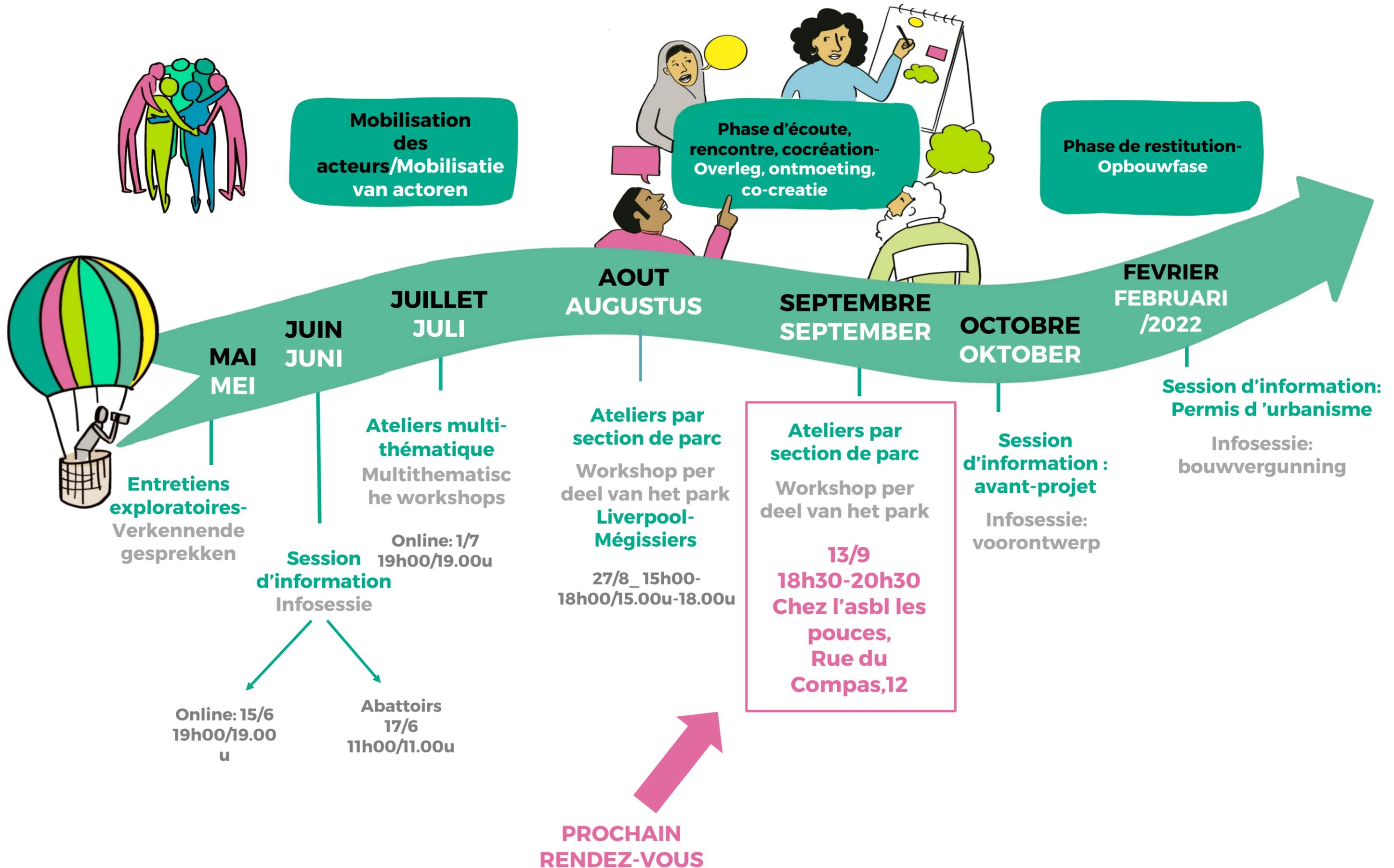
RECYCLAGE | HERGEBRUIK

OBSERVATION | BEHOUD STRUCTUREN

MURS DE JEUX | SPEL MUREN

Tous les documents relatifs au projet sont accessibles via le site:
Alle documenten in verband met het project zijn beschikbaar op de website:

<https://environnement.brussels/thematiques/espaces-verts-et-biodiversite/action-de-la-region/parc-de-la-sennette>

Pour plus d'information/ Voor meer informatie : lucia@21solutions.eu

Merci et à au plaisir de se voir bientôt
Dank u en tot ziens

OKRA

Avec le soutien de

